
RAPPORT

Sentrumsregnskap - kartlegging av erfaringer

OPPDRAKSGIVER

Norsk Sentrumsutvikling (NSU)

EMNE

Kartlegging av erfaringer med sentrumsregnskap

DATO / REVISJON: 24. februar 2020

DOKUMENTKODE: 10215882-01-TVF-RAP-001

Denne rapporten er utarbeidet av Multiconsult i egen regi eller på oppdrag fra kunde. Kundens rettigheter til rapporten er regulert i oppdragsavtalen. Hvis kunden i samsvar med oppdragsavtalen gir tredjepart tilgang til rapporten, har ikke tredjepart andre eller større rettigheter enn det han kan utlede fra kunden. Multiconsult har intet ansvar dersom rapporten eller deler av denne brukes til andre formål, på annen måte eller av andre enn det Multiconsult skriftlig har avtalt eller samtykket til. Deler av rapportens innhold er i tillegg beskyttet av opphavsrett. Kopiering, distribusjon, endring, bearbeidelse eller annen bruk av rapporten kan ikke skje uten avtale med Multiconsult eller eventuell annen opphavsrettshaver.

Rapport

OPPDRAK	Sentrumsregnskap - kartlegging av erfaringer	DOKUMENTKODE	10215882-01-TVF-RAP-001
EMNE	Kartlegging av erfaringer med sentrumsregnskap	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAKSGIVER	Norsk Sentrumsutvikling (NSU)	OPPDRAGSLEDER	Maren Louise Salte
KONTAKTPERSON	Kristin Gustavsven	UTARBEIDET AV	Mia Walle-Hansen
		ANSVARLIG ENHET	Multiconsult Norge AS

SAMMENDRAG

Multiconsult har fått i oppdrag fra Norsk Sentrumsutvikling (NSU) å kartlegge erfaringer fra arbeid med sentrumsregnskap og lignende fremstillinger av utvikling i byliv og kunderettet næringsvirksomhet i norske byer. Kartleggingen baserer seg på intervjuer med medlemmer av en prosjektgruppe nedsatt av NSU. Resultatene oppsummeres i denne rapporten, supplert med Multiconsults erfaringer fra arbeidet med Byregnskap for Oslo kommune.

Det er bred enighet om at formålet med et sentrumsregnskap er å kunne følge utviklingen i handel og næring, og benytte resultatene som beslutningsgrunnlag for tiltak rettet mot å styrke aktiviteten i sentrum. Det er særlig administrasjonen og politikerne i kommunen, samt næringsforeninger og aktører som driver kunderettet næringsvirksomhet, som anses som de viktigste målgruppene for sentrumsregnskapet.

Multiconsult anbefaler at det utarbeides en veileder som setter rammene for et basisregnskap, der de aller mest sentrale indikatorene for sentrumsutvikling inkluderes. Indikatorene bør være basert på offisielle data og være sammenliknbare over tid og mellom kommuner. Basert på informasjon på intervjuene er utvikling i generell økonomisk aktivitet, omsetningstall, omsetningsindikator og standardiserte tellinger av befolkningsstrømmer viktige indikatorer som bør inngå i et slikt basisregnskap.

Det bør vurderes om veilederen også skal inneholde forslag til tilleggsanalyser. Respondentene trekker i denne forbindelse frem spørreundersøkelser som kartlegger handlevaner som spesielt viktig. Dersom det er mulig å senke kostnadsnivået for gjennomføring av slike undersøkelser kan disse også inngå i basisregnskapet. For kommuner som ønsker en lokal omsetningsindikator basert på egen datainnsamling er dette også en aktuell tilleggsindikator.

I det videre arbeidet bør man utforske hvordan datakilder kan utnyttes best mulig, med fokus på hyppighet for oppdatering og kvalitet i dataene, samt potensielle kostnadssynergier mellom kommunene ved større bestillinger av data.

REV.	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av
01	24.02.20	Leveranse med sammendrag og intervjuguide	Mia Walle-Hansen	Maren L. Salte	Bernt S. Mehammer
00	21.02.20	Leveranse	Mia Walle-Hansen	Maren L. Salte	Bernt S. Mehammer

1 Innholdsfortegnelse

1	Innholdsfortegnelse	4
2	Bakgrunn for oppdraget	5
3	Metodisk tilnærming	5
4	Funn fra kartleggingen	5
4.1	Målgruppen til og formålet med et sentrumsregnskap	5
4.1.1	Sentrale egenskaper til et sentrumsregnskap	5
4.1.2	Informasjonsverdi	6
4.2	Grunnmuren i et sentrumsregnskap, ressurstilgang og begrensninger	7
4.3	Datakilder	7
4.3.1	Omsetning.....	7
4.3.2	Måling av befolkningsstrømmer	9
4.3.1	Spørreundersøkelser	10
4.3.2	Generell økonomisk aktivitet, og annen aktivitet i sentrum	10
4.3.3	Sosioøkonomiske data	11
4.4	Vurdering av sonenivå og inndeling i næringer	11
4.4.1	Geografiske soner og næringer.....	11
4.4.2	Referanseområder	12
4.5	Ansvar og eierskap til sentrumsregnskap	12
5	Multiconsults erfaringer fra arbeid med Byregnskapet for Oslo	13
5.1	Datakilder i byregnskap for Oslo.....	13
5.2	Utvikling over tid og sammenlikningsområder	14
6	Konklusjon	14
6.1	Oppsummering av hovedfunn og neste steg i arbeidet med veilederen	14
6.2	Anbefaling om struktur og indikatorer	15
6.2.1	Datakilder som bør utforskes videre.....	15
6.3	Anbefaling om geografisk inndeling og sammenlikningsområder	16
6.4	Eierskap og presentasjon	16
7	Vedlegg: Intervjuguide	18

2 Bakgrunn for oppdraget

Multiconsult har fått i oppdrag fra Norsk Sentrumsutvikling (NSU) å kartlegge erfaringer fra arbeid med sentrumsregnskap og lignende fremstillinger av utvikling innenfor byliv og kunderettet næringsvirksomhet i norske byer. Kartleggingen baserer seg på intervjuer med medlemmer av en prosjektgruppe nedsatt av NSU. Resultatene oppsummeres i denne rapporten, supplert med Multiconsults erfaringer fra arbeidet med Byregnskap for Oslo kommune.

Målet er at denne sammenstillingen vil danne grunnlag for en anbefaling om veien videre for arbeidet med en veileder for sentrumsregnskap.

3 Metodisk tilnærming

Rapporten baserer seg på intervjuer av deltakere i prosjektgruppen ved bruk av en semi-strukturert intervjuguide som tar for seg følgende temaer:

- Bakgrunn – erfaring fra arbeid med sentrumsregnskap i respondentens by/kommune
- Formålet med et sentrumsregnskap - målgrupper og anvendelse
- Mulige datakilder og respondentens vurdering av disse
- Vurderinger knyttet til geografisk nedbrytning, soneinndeling og bransjeinndeling
- Annet

Intervjuguiden er vedlagt rapporten.

Alle respondentene er medlemmer av prosjektgruppen som er nedsatt av NSU for utarbeidelse av en veileder for sentrumsregnskap. De er tilknyttet kommuneadministrasjonen eller næringsforeningen i sin kommune, og er på ulike vis sentrale i arbeidet med utvikling av sentrumsregnskap i egen by. Alle representanter har gjennomført eller planlegger å gjennomføre et sentrumsregnskap, og flere har jobbet med tilsvarende rapporteringer tidligere.

Resultatene i rapporten er sammenfattet med fokus på likheter og ulikheter i svarene. Respondentene nevnes ikke ved navn eller kommunetilhørighet i presentasjonen av resultatene.

4 Funn fra kartleggingen

4.1 Målgruppen til og formålet med et sentrumsregnskap

Det er bred enighet om at formålet med et sentrumsregnskap er å kunne følge utviklingen innen handel og næring, og benytte resultatene som beslutningsgrunnlag for tiltak rettet mot å styrke aktiviteten i sentrum. Dette er relevant for mange, men det er særlig administrasjonen og politikerne i kommunen som anses som de viktigste målgruppene for sentrumsregnskapet, mens næringsforeninger og aktører som driver kunderettet næringsvirksomhet ser dette som en viktig del av sitt arbeid for gode rammevilkår.

Utover dette nevner noen at sentrumsregnskapet har blitt brukt til å fremme byens omdømme overfor befolkningen og media. Uttrykket «faktabasert» bringes frem i flertallet av intervjuene, og det er tydelig at mange ønsker seg at sentrumsplanlegging og politiske beslutninger i større grad skal baseres på dokumentert utvikling og et felles faktagrunnlag fremfor synsing. Et sentrumsregnskap kan bidra til nettopp dette.

4.1.1 Sentrale egenskaper til et sentrumsregnskap

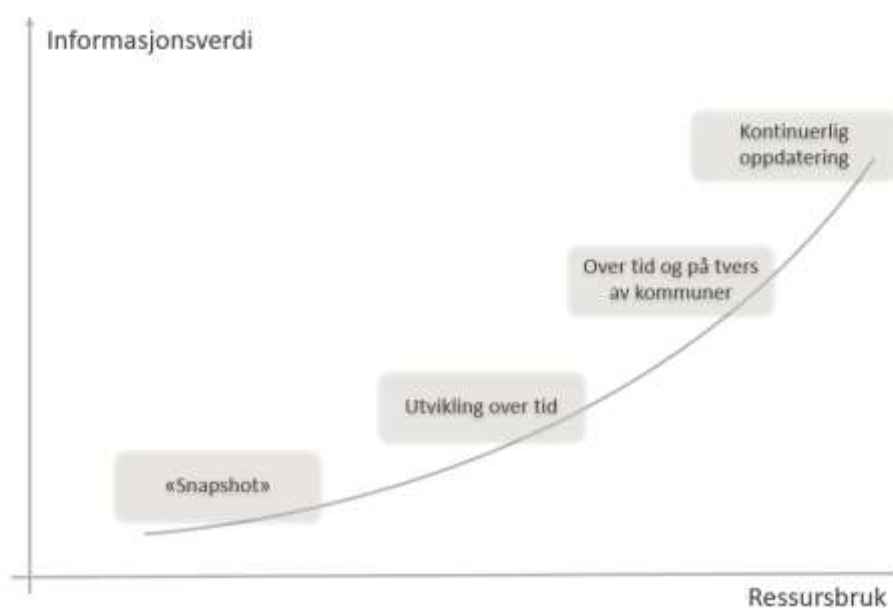
Et objektivt faktagrunnlag som bygger på robuste data som er tilgjengelige over tid trekkes frem som sentrale egenskaper ved et sentrumsregnskap. Dataene bør oppdateres jevnlig, og det er blant flertallet av respondentene ønskelig med minst en indikator som oppdateres mer eller mindre kontinuerlig og dermed kan brukes til løpende vurderinger av tiltak.

Figur 1. Sentrale egenskaper ved et sentrumsregnskap

4.1.2 Informasjonsverdi

Flere av byene som allerede har laget et sentrumsregnskap har startet med et øyeblikksbilde av situasjonen for handel og næring i sentrum. Et slikt «snapshot» gir et faktagrunnlag knyttet til dagens situasjon i sentrum og er forholdsvis lite ressurskrevende å utforme. Samtidig er informasjonsverdien i et «snapshot» begrenset med tanke på å vurdere effekter av tiltak, som verktøy i planlegging etc. Dersom man fortsetter å følge utvikling i handel og næring i sentrumsområdet over tid øker informasjonsverdien. For å skille hva som er generelle utviklingstrender og hva som skyldes lokale forhold er utvikling sammenlikning på tvers av kommuner sentralt. Dersom flere kommuner følger samme oppsett gitt i veileder for sentrumsregnskap vil det være lite merarbeid for den enkelte kommune knyttet til sammenlikning på tvers av byer.

Figur 2. Sammenheng mellom ressursbruk og informasjonsverdi ved ulike ambisjonsnivåer for et sentrumsregnskap (illustrasjon Multiconsult).

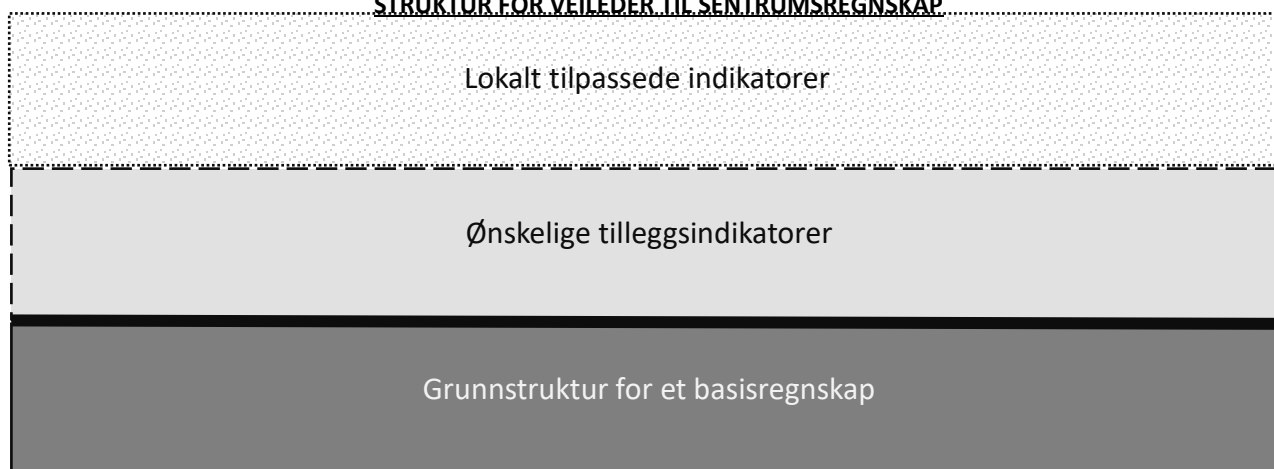
Dersom man i et sentrumsregnskap kan følge utviklingen i en eller flere indikatorer nærmest kontinuerlig kan et slikt regnskap gi stor informasjonsverdi inn i planlegging og evaluering av tiltak. Mange respondenter ønsker nettopp at minst én indikator kan oppdateres tilnærmet kontinuerlig for å løpende evaluere effekter av tiltak. Har man en slik «puls måler» som en del av regnskapet, mener noen at man ikke trenger å stille like strenge krav til hvor hyppig øvrige indikatorer oppdateres. Det er imidlertid delte meninger om hva slags data en slik «puls måler» skal basere seg på.

4.2 Grunnmuren i et sentrumsregnskap, ressurstilgang og begrensninger

Der noen av respondentene tar til orde for at et sentrumsregnskap bør ta for seg få, men gode indikatorer som er sammenliknbare mellom byer og konsistente over tid, mener andre det er like viktig å sørge for at alle relevante aspekter ved utviklingen i sentrum dekkes i regnskapet.

Flere respondenter trekker frem omfanget av arbeid med et sentrumsregnskap som barriere for å utforme det første regnskapet. Multiconsult anbefaler derfor at veilederen fokuserer på en grunnstruktur basert på de mest sentrale indikatorene, slik at sentrumsregnskapet blir sammenliknbart på tvers av kommuner og forholdsvis enkelt å utforme. For å i tillegg møte lokale behov knyttet til mer spesialiserte indikatorer kan veilederen suppleres med ønskelige tilleggsindikatorer. For kommuner som også ønsker lokalt tilpassede indikatorer er det mulig å inkludere dette i regnskapet. Multiconsult anbefaler imidlertid at veilederen ikke standardiserer og anbefaler lokalt tilpassede indikatorer i særlig grad da det er stor variasjon i behovet for denne type indikatorer. I kapittel 4.3 går vi nærmere inn på styrker og svakheter ved ulike indikatorer og datakilder, samt anbefaling om hvilke indikatorer som egner seg som

STRUKTUR FOR VEILEDER TIL SENTRUMSREGNSKAP

Figur 3. Anbefalt struktur for veileder til sentrumsregnskap.

en del av grunnstrukturen.

4.3 Datakilder

Alle respondentene er enige i at datakildene som ligger til grunn for et sentrumsregnskap må tilfredsstillende krav om pålitelighet, tilgjengelighet over tid og jevnlig oppdatering. Det er imidlertid forskjell i hva som legges i disse kravene og hvor stor betydning de har for de ulike respondentene. Med dette som utgangspunkt har vi spurt respondentene om deres erfaringer med, og tanker om bruk av ulike indikatorer, og tilhørende datakilder. Nedenfor oppsummeres styrker og svakheter ved ulike indikatorer og tilhørende datakilder som ble nevnt i diskusjonene.

4.3.1 Omsetning

Utviklingen i omsetning nevnes av samtlige i gruppen som den mest sentrale indikatoren for utviklingen av bylivet. Her har respondentene erfaring med bruk av omsetningstall fra ulike kilder, som blant annet omsetningstall basert på termindata for merverdiavgift fra Statistisk sentralbyrå (SSB), data kjøpt av private aktører og omsetningstall innrapportert fra bedriftene selv.

Omsetningsdata fra SSB

Alle i gruppen med erfaring fra utarbeiding av sentrumsregnskap har benyttet seg av omsetningsdata fra SSB. SSB-dataene anses som pålitelige, robuste og har høy grad av tilgjengelighet. Dataene er sammenliknbare over tid, og bearbeidelsen av dataene er lite ressurskrevende da de er ferdig kvalitetssikret.

En svakhet med omsetningstall fra SSB er at de oppdateres med en forsinkelse på 5-6 måneder. Her er det noe variasjon i hva respondentene mener er tilstrekkelig rask oppdatering. Dersom tanken er at omsetningsdataene skal kunne brukes til fortløpende evalueringer av konkrete tiltak, som for eksempel omlegging av kollektivtrafikken eller gravearbeid i sentrum, er ikke resultater et halvt år etterpå tilfredsstillende. Noen av respondentene mener dette taler for bruk av datakilder med mindre forsinkelse. Andre sier de mest sannsynlig ikke hadde hatt kapasitet til å benytte seg av innsikt fra data som oppdateres mer kontinuerlig, uansett og mener derfor SBB-tallene er tilstrekkelig som grunnlag.

Videre forteller mange, spesielt i mindre byer, at de opplever det som krevende å bryte ned omsetningstall fra SSB i ønskede bransjer og geografiske soner. Vi omtaler dette videre i kapittel 4.4.

Mva-tall direkte fra kemnerkontorene

En foreslått løsning for å sørge for en hyppigere oppdatering av innrapporterte og offisielle omsetningstall er å hente mva-data direkte fra kemnerkontorene. Det gjør det mulig å redusere forsinkelsen på offentliggjøring av tallene. Det er ikke undersøkt om dette er mulig, og realismen i forslaget må eventuelt utforskes videre i dialog med kemneren.

Slike data vil kreve bearbeiding og kvalitetssikring før de kan brukes. Dette må gjennomføres enten av de som utformer sentrumsregnskapet, eller på bestilling fra en ekstern aktør. Spørsmålet er om ikke dette vil være for ressurskrevende for mange. Det reiser sannsynligvis også spørsmål knyttet til innsyn i data fra enkeltbedrifter.

En alternativ løsning kan være dialog med SSB for å undersøke om omsetningsdataene kan publiseres oftere eller at foreløpige tall kan tilgjengeliggjøres tidligere. Det er mulig å tenke seg at de foreløpige tallene kun gjøres tilgjengelige for kommuner, mens publisering av sentrumsregnskap fortsatt skjer på bakgrunn av offisielle og kvalitetssikrede tall.

Omsetning innrapportert av bedriftene

Flere respondenter har positiv erfaring med å stå for innsamling av omsetningstall fra bedriftene selv. Et eksempel på dette er at sentrumsforeningen i Trondheim har etablert en omsetningsindikator for medlemmer som driver varehandel eller serveringsvirksomhet i sentrum. Den baserer seg på frivillig innrapportering av omsetning fra et tilfredsstillende antall sentrumsbedrifter i ulike bransjer, og sammenstilles av sentrumsforeningen.

Datainnsamlingen innebærer noe purring og oppfølging, men den aktuelle sentrumsforeningen mener dette ikke er mer krevende enn at det er overkommelig å oppdatere indikatoren månedlig.

Transaksjonsdata

Et alternativ til å la bedriftene i byen rapportere inn sin egen omsetning er å kjøpe tjenester fra aktører som Kvarud og BankAxept. Multiconsult har erfaring med bruk av disse kildene i Byregnskapet for Oslo, noe vil omtaler videre i kapittel 5.

Flere av respondentene stiller seg positive til å kjøpe transaksjonsdata fra private aktører, særlig fordi dataene kan være tilgjengelige med mindre forsinkelse og høyere hyppighet enn SSB-data. En av sentrumsforeningene har forsøkt å kjøpe tilsvarende tjenester fra analyseselskapet Mendo, der omsetningstallene baserte seg på data fra kassaapparatet i butikker og serveringssteder. De opplevde dataene som mangelfulle, og gikk derfor tilbake til egenrapportering fra bedriftene.

Omsetningstall og pålitelighet

I ett av intervjuene ble det nevnt at data fra private aktører kan oppfattes som mindre pålitelige enn offentlige tall, og at regnskapet derfor har større tyngde dersom rapporten baserer seg på en objektiv kilde som SSB. Dette er et relevant innspill med tanke på at respondentene ser på sentrumsregnskapet som et viktig redskap for å få gjennomslag i politiske beslutninger. Samtidig er mange av respondentene positivt innstilt til å ta i bruk private omsetningstall.

Anbefaling for omsetningsdata

- Multiconsult anbefaler at omsetningsdata basert på mva-tall fra SSB, inkluderes som en basisindikator i veileder for sentrumsregnskap.
- Ettersom det er en betydelig forsinkelse i publiseringen anbefales det å utforske muligheten for hyppigere tilgjengeliggjøring av data, eller direkte tilgang til rådata fra kemnerkontoret nærmere.
- Multiconsult anbefaler kjøpesenterdata fra Kvarud som omsetningsindikator for løpende utvikling dersom omsetningsdata basert på mva-tall ikke kan publiseres med mindre forsinkelse.
- For kommuner som har etablert eller ønsker å etablere omsetningsindikator basert på egen datainnsamling, eller andre private kilder, bør nytten av denne type data for kontinuerlig oppfølging av tiltak og utvikling vurderes mot datakvalitet og kostnad ved datainnsamling.
- Transaksjonsdata fra BankAxept bør utforskes videre i arbeid med sentrumsregnskap med fokus på tilgjengeliggjøring og kostnadsreduksjon.

4.3.2 Måling av befolkningsstrømmer

I tillegg til omsetning mener mange at måling av befolkningsstrømmer bør inkluderes i et basisregnskap. Slike tellinger kan oppdateres tilnærmet kontinuerlig, og egner seg derfor godt for oppfølging av tiltak i sentrum. Medlemmene i prosjektgruppen er i ulik grad tilfredse med tellinger av mennesker, og av flere etterspørres det mer presise og mindre kostnadskrevenne metoder for telling enn det som er tilgjengelig i dag. Det kan virke som utforming av byen, plassering av teller og behov for evaluering av tiltak har betydning for tilfredsheten med dagens teknologiske løsninger. Dersom tellinger skal kunne gi en god indikasjon på hva som skjer i byen, må disse gjøres på samme sted, til samme tidspunkt og regelmessig over tid.

IMAS-målere

Mange kommuner har installert IMAS-målere som måler antall personer som passerer et punkt i sentrum, og anser dette som det beste tilgjengelige verktøyet for å måle utviklingen i passeringer. Svakheten med denne formen for tellinger er at den sier lite om folks bevegelsesmønster utover hvor mange som passerer området der måleren er plassert. Eksempelvis kan en nedgang i antall passeringer bety at færre personer befinner seg i sentrum, men det kan også hende de samme menneskene fremdeles befinner seg i sentrum, men har funnet en ny rute i nærheten.

Representantene for de mindre byene er de som virker mest fornøyd med IMAS-målingene, noe som er naturlig med tanke på at det er lettere å holde oversikten over de viktigste gjennomfartsårene i en liten by enn i en stor. Til tross for at målerne ikke gir fullstendig innsikt i befolkningsstrømmer er det mange som ønsker å fortsette å ta dem i bruk. For disse respondentene er den største ulempen at IMAS-målerne er dyre i drift, og noen er derfor usikre på om de kan fortsette å bruke dem i fremtiden.

Noen byer har nylig tatt i bruk en ny type IMAS-målere som kan følge befolkningsstrømmer og måle oppholdstid basert på gjenkjenning av Bluetooth- eller Wifi-signal fra mobiltelefon. Brukerne av denne type målere virker å være svært fornøyd med å kunne følge og holde oversikt over befolkningsstrømmene i byen.

Data fra mobilnettet

Mange stiller seg positive til bruk av data fra mobilnettet for å få kjennskap til folks bevegelsesmønster i sentrum, og flere av respondentene er i dialog med mobiloperatører om å kjøpe slike tjenester. Eksempelvis har en av kommunene benyttet seg av data fra Maptrends i sitt sentrumsregnskap, men opplevde ikke målingene som presise nok. En stor fordel med mobildata fremfor tellere er at man fanger all aktivitet i et område ikke bare de som passerer punktet telleren dekker. Samtidig gir mobildata muligheter til å følge befolkningsstrømmer både innad i byen, men også inn/ut av byen. En klar ulempe med mobildata er at tjenesten per i dag er kostbar, og virker å være noe umodent for fullskala bruk. Det er likevel en datakilde som bør utforskes videre da tjenesten er i stor utvikling.

Andre mål på befolkningsstrømmer

En annen måte å måle befolkningsstrømmer på er å ta i bruk data fra tellere i kollektivtrafikken. Respondentenes erfaringer med dette er blandet. Noen byer har god erfaring med deling av data med lokale kollektivselskaper og informasjonsverdien det gir, mens vurderer dette som en mindre sentral datakilde. En ulempe som trekkes frem er at endringer i metode for tellinger i kollektivtrafikken bryter utviklingsseriene og at dette er noe kommuner og sentrumsforeninger ikke styrer. Dersom metodene for telling standardiseres mer i kollektivtrafikken kan det tenkes at slike data kan være mer nyttige for flere i fremtiden.

Kollektivtelling trekkes primært frem som et supplement til andre typer befolkningstelling for å forstå mer av de litt større bevegelsesstrømmene i byen. I den forbindelse nevnes også trafikketter og telling av parkeringsplasser. Denne type kilder utdypes i liten grad i intervjuene, og trekkes heller ikke frem som de mest sentrale av respondentene.

Anbefaling for måling av befolkningsstrømmer

- Multiconsult anbefaler at telling av befolkningsstrømmer, eller annen måling av antall mennesker i byen, inkluderes som en del av basisregnskapet i veileder for sentrumsregnskap.
- Det er delte meninger og ulike behov for måling av befolkningsstrømmer. Før det besluttes hvilken indikator som bør inkluderes i veilederen for dette feltet bør fordeler, ulemper og kostnader ved de ulike tellemetodene utforskes nærmere.
- Som en del av utforskningen bør det etableres dialog med leverandører av tellere (IMAS) og mobildata for å undersøke mulighet for kostnadsreduksjon ved å gjennomføre befolkningsstrømsanalyser i flere områder samtidig.

4.3.1 Spørreundersøkelser

Respondentene som har utarbeidet et sentrumsregnskap har inkludert en eller annen form for spørreundersøkelse som kartlegger temaer som trivsel, handlevaner og reisevaner i sentrum. Mange opplever slike undersøkelser som en viktig kilde informasjon om hvordan befolkningen bruker sentrum, og som et helt sentralt datagrunnlag for å forstå utviklingen i sentrumsområder.

Å gjennomføre spørreundersøkelser er ressurskrevende, og mange av respondentene sier de ikke har kapasitet til å gjennomføre dem like ofte som et sentrumsregnskap ideelt sett bør oppdateres. En annen utfordring med spørreundersøkelser er at spørsmålene må være konsistente over tid (og geografi) for å kunne brukes til sammenlikning fremfor kun øyeblikksbilde.

Anbefaling om spørreundersøkelser

- Spørreundersøkelser kan gi verdifull informasjon til et sentrumsregnskap. Multiconsult anbefaler derfor at muligheter for å senke kostnadene for gjennomføring av spørreundersøkelser utforskes nærmere. En idé er å standardisere undersøkelsene på tvers av kommunene og gjennomføre en felles bestilling fra en aktuell leverandør. Dette vil både senke kostnadene og bidra til at sentrumsregnskapene er sammenlignbare på tvers av kommuner og over tid.
- Ettersom spørreundersøkelser ikke gir data som vurderes som mest sentralt av flertallet av respondenter og samtidig er kostbart anbefales det som en del av ønskelige tilleggsindikatorer, og ikke basisregnskapet.
- Multiconsult anbefaler at en felles spørreundersøkelse har fokus på temaer som handlevaner og bruk av byen, da respondentene med denne type undersøkelser særlig trekker frem hvor verdifull informasjonen er.

4.3.2 Generell økonomisk aktivitet, og annen aktivitet i sentrum

Generell økonomisk aktivitet handler om byens økonomiske bærekraft og hvorvidt den er attraktiv for verdiskaping. Sysselsettingstall er en datakilde som nevnes av flertallet av respondenter som en sentral indikator for å følge utviklingen i generell økonomisk aktivitet. For denne indikatoren virker det i liten grad å være behov for hyppig oppdatering, så årlige tall fra SSB kan gi tilstrekkelig informasjonsverdi.

Noen respondenter trekker fram at et sentrumsregnskap også bør måle utviklingen av andre bransjer enn varehandel – som kunst, arkitektur, design, turisme og opplevelsesnæring. Det understrekes at det ikke bare er handel som er viktig for kommunen, men også oppslutningen om frivillighet og deltakelse på ulike arrangementer. Dette taler for å inkludere indikatorer som viser deltakelse i slike aktiviteter. Hvilke typer næringer som er relevant varierer fra sted til sted.

En annen indikator for måling av generell økonomisk aktivitet er agglomerasjonsindeks, som blant annet er benyttet i Byregnskap for Oslo. Agglomerasjonsindeks er en modellbasert beregning av endring i produktivitet som følge av endret tetthet av sysselsetting. Metoden viser hvordan areal- og transportpolitikk påvirker verdiskaping i et område gjennom å påvirke tettheten av økonomisk aktivitet som igjen påvirker produktiviteten.

Anbefaling om generell økonomisk aktivitet

- Det anbefales at sysselsettingstall inkluderes som en del av basisregnskapet. Årlig oppdatering bør være tilstrekkelig.
- Øvrig økonomisk aktivitet kan eventuelt inkluderes som lokale tilleggsindikatorer, da behovet for å følge utviklingen i ulike aktiviteter vil variere
- Agglomerasjonsindeks krever analysekapasitet for å beregne. Dette anbefales som lokal tilleggsindikator for byer som har ressurser til denne type analyse.

4.3.3 Sosioøkonomiske data

Blant respondentene som har erfaring med utarbeidelse av sentrumsregnskap har flere inkludert sosioøkonomiske data. Disse gir typisk innsikt i befolkningens posisjon, inntekt, arbeidsledighet og utdanningsnivå. Tallgrunnlaget som benyttes kommer fra SSB.

Sentrumsregnskapet har fokus på byliv og kunderettet næringsliv i norske byer. Informasjon om innbyggere er selvsagt viktig for kommunene, men vurderes ikke til å være en del av kjernen i et sentrumsregnskap. Dersom kommunen ikke har egne rapporter der sosioøkonomisk utvikling dokumenteres, kan dette være et supplement til basisregnskapet.

Anbefaling om sosioøkonomiske data

- Multiconsult anbefaler ikke å inkludere sosioøkonomiske data som en del av basisregnskapet. Denne type data kan inkluderes som et tillegg hvis ønskelig.

4.4 Vurdering av sonenivå og inndeling i næringer

4.4.1 Geografiske soner og næringer

Flere av respondentene opplever det som krevende å bryte ned data i ønskede bransjer og geografiske områder. Dette er særlig tilfellet for omsetnings- og sysselsettings data fra SSB. Da dette er to av de mest sentrale datakildene som anbefales som en del av en basis i et sentrumsregnskap er det viktig med en god inndeling. Hovedutfordringen er at dataene ved nedbrytning blir prikket (ikke oppgitt) når dataene brytes ned i små geografiske områder og/eller bransjer. En annen utfordring er manglende samsvar mellom administrative geografiske inndelinger og ønsket avgrensning av sentrumsområdet.

Flere respondenter gir uttrykk for at det er ønskelig med en geografisk inndeling i grunnkretser, men mange har opplevd at data fra SSB har blitt prikket (ikke oppgitt) med denne inndelingen. Noen har løst dette ved å heller dele inn dataene etter postnummer, men dette har ikke vært ideelt for alle, da områder innenfor enkelte postnumre befinner seg utenfor sentrum av den aktuelle byen. Flere har da gjort manuelle tilpasninger ved å fjerne virksomheter utenfor sentrumsområdet basert på lokalkunnskap. Denne type tilpasninger reduserer robustheten til indikatorene, spesielt med tanke på sammenlikning over tid. Andre byer er fornøyde med inndeling i postnummer og opplever en mer riktig fremstilling av omsetningsdata ved bruk av postnummer.

Problemet med prikking av data kan løses ved å slå sammen flere grunnkretser til én eller flere sentrumssoner, uten å måtte gå via en høyere geografisk inndeling som delområde eller postnummer. Dette ser det ut til å være interessant for mange kommuner og sentrumsforeninger.

Utover kategoriseringen av omsetningstallene fra SSB varierer valg av sone- og næringsinndeling fra by til by. Eksempelvis har en av kommunene gjennomført en innbyggerundersøkelse der tallene er sortert på skolekrets. Grunnen til dette er at dette er en geografisk inndeling de som mottar spørreundersøkelsen har kjennskap til.

Ulike geografiske inndelinger for ulike indikatorer gir utfordringer med å se helheten i utviklingen i sentrum på tvers av indikatorer. Det bør derfor etterstrebes lik inndeling for alle indikatorer i regnskapet.

Videre velger noen å bryte ned private omsetningstall i ulike næringer, mens andre mener det viktigste er å danne et inntrykk av den totale utviklingen i handel og næring.

For sortering og nedbryting på næringer må man ta utgangspunkt i SSBs NACE-koder. Nedbryting av data på næring gir tilsvarende avveining mellom presisjon og prikking som geografisk inndeling. Mulighet for nedbrytning på enkelt næringer avhenger av bystørrelse.

I Byregnskapet for Oslo er det benyttet tilsvarende inndelinger som Kvarud benytter for varehandel, samt servering:

- Klær, sko og vesker
- Spesialbutikker
- Mat og drikke
- Hus og hjem
- Servering

En stor fordel med inndeling i samme type næringer som Kvarud er at det muliggjør sammenlikning av totale omsetningstall og omsetningstall fra kjøpesentre i området. Denne type nedbryting fungerer i store handelsområder, men vil medføre mye prikking (utelatt data) i mindre områder.

Anbefaling om geografiske soner og næringer

- Multiconsult anbefaler at hver by/kommune diskuterer seg frem til en hensiktsmessig inndeling i geografiske soner ved etablering av sentrumsregnskapet basert på tilgjengelighet og datakvalitet. Dialog med SSB om muligheten for etablering av et spesiallaget sentrumsområde bør inngå som en del av arbeidet. Inndelingen revideres dersom det skjer betydelige endringer i sentrumsområdet.
- Inndeling i næringer vil være avhengig av størrelsen på sentrumsområdet. Multiconsult anbefaler tre detaljnivåer avhengig av hva som gir tilfredsstillende datakvalitet lokalt:
 - Nivå 1: Inndeling i næring i henhold til inndeling i Kvarud, samt servering.
 - Nivå 2: Inndeling i *klær, sko og vesker, spesialbutikker og øvrig handel*, samt servering. For øvrig handel bør man vurdere å utelate det som ikke inngår som en del av normal sentrumshandel.
 - Nivå 3: Inndeling i handel og servering. For handel bør man vurdere å utelate det som ikke inngår som en del av normal sentrumshandel.

4.4.2 Referanseområder

Respondentene som allerede har utarbeidet et sentrumsregnskap har i liten grad benyttet utviklingen i liknende byer som referanseområde. Flertallet benytter imidlertid andre handelsområder i egen kommune eller nabokommuner som sammenlikningsgrunnlag. Hensikten med sammenlikningen virker primært å være knyttet til vurderinger av utvikling i markedsandeler mellom ulike handelsområder. Ved spørsmål om behov for andre byer som kontrollgruppe for generelle utviklingstrender, spesielt innen omsetning, er gruppen delte i sine meninger. Noen mener det er en god idé med nasjonale tall eller liknende byer som referanse, men andre mener det ikke er behov for denne type sammenlikning.

En stor fordel med en standardisert veileder for sentrumsregnskap som benyttes av flere kommuner er at denne type sammenlikninger vil være tilgjengelig og lite ressurskrevende å inkludere ved vurdering av utvikling i eget sentrumsområde.

Anbefaling om referanseområder

- Multiconsult anbefaler at man tar inn sammenlikning med noen referanseområder i sentrumsregnskapet. Bruk av en standardisert veileder vil gjøre arbeidet med sammenlikning tilgjengelig og lite ressurskrevende.

4.5 Ansvar og eierskap til sentrumsregnskap

Hvem som tar ansvaret for at sentrumsregnskapet gjennomføres, varierer fra by til by, og det er delte meninger om hvordan dette bør organiseres. Noen argumenterer for at problemstillingene som tas opp i sentrumsregnskapet bedre rettes inn mot næringenes behov dersom næringsforeningen tar ansvaret. Andre mener det er viktig at kommunen holder i regnskapet for å sikre nøytralitet og troverdighet. Samtidig sier de fleste respondentene at kommune og næringsforening jobber tett sammen om mange av de samme målene, og at det derfor ikke er hvem som har ansvaret, men at noen tar ansvaret som har størst betydning. I enkelte av kommunene har det blitt opprettet en

samarbeidsgruppe for utforming av regnskapet, der partene deler på ansvar og finansiering, noe som har fungert bra for de det gjelder.

Det virker på respondentene som om kommunen er med på finansieringssiden av regnskapet. Det er ikke gått i detalj på finansieringsmåter i intervjuene.

Anbefaling om eierskap

- Multiconsult anbefaler at kommune og næringsforening samarbeider om innhold og oppsett av et sentrumsregnskap.
- Hvem som har ansvaret for å utforme og følge opp regnskapet bør avgjøres lokalt. Det viktigste er at enten kommune eller næringsforening eier regnskapet.
- Kommunen bør være med på finansieringssiden. Ulike former for finansiering kan utforskes nærmere i det videre arbeidet med veilederen.

5 Multiconsults erfaringer fra arbeid med Byregnskapet for Oslo

Multiconsult har på oppdrag fra Oslo kommune ved Program for bilfritt byliv, Plan- og bygningsetaten, utarbeidet en metode for Byregnskap i Oslo med framstilling av data for 2015, 2016, 2017 og 2018.

5.1 Datakilder i byregnskap for Oslo

I arbeidet med å etablere metoden er en rekke ulike datakilder utforsket og utprøvd. Aktuelle kilder ble vurdert etter krav om:

- Tilgjengelighet: mulighet til å fremskaffe data enkelt og innenfor rimelig ressursramme
- Stabilitet: sikre, regelmessige kilder, for eksempel offentlig informasjon
- Fleksibilitet: mulighet til å stedfeste informasjon på adressenivå og oppdateringshyppighet.
- Kostnad: prisen for ulike datakilder.

Datakilder som er benyttet i byregnskapet for Oslo er primært offisielle og offentlige kilder. Regnskapet er i tillegg supplert med noen private kilder med høy tilgjengelighet, fleksibilitet og moderat kostnad. Følgende kilder er benyttet i de årlige regnskapene:

- Omsetning totalt, (merverdiavgift, termindata), SSB
- Antall sysselsatte, SSB
- Salg av alkohol, Vinmonopolet
- Omsetning i kjøpesenter per måned, Kvarud
- Antall virksomheter i kjøpesenter
- Utleiepriser for kontorlokaler, næringsmeglere
- Agglomerasjonsimpuls

Tall for omsetning totalt og i kjøpesenter, samt antall sysselsatte er nedbrutt på grunnkrets og i de hovednæringene *klær, sko og vesker, spesialbutikker, mat og drikke, hus og hjem og servering*. Ettersom omsetning og virksomheter i kjøpesentre er data som tilgjengeliggjøres månedlig med liten grad av forsinkelse er dette benyttet som indikator for utviklingen innen handel og næring i Oslo i Bybarometeret. Bybarometeret er et dashboard tilrettelagt for hyppig oppdatering ettersom nye data publiseres, men Byregnskapet har vært en årlig publikasjon av utvikling innen handel og næring.

Befolkningstillinger har ikke inngått som en del av arbeidet med byregnskap for Oslo da det har vært et eget og separat oppdrag som har sett på endringer i befolkningsstrømmer innenfor Programområdet for bilfritt byliv.

I tillegg til nevnte kilder er følgende kilder vurdert, men ikke inkludert i bybarometeret eller det årlige byregnskapet:

- Antall virksomheter – Brønnøysund registrene: Stor variasjon i rapporteringer gjør sammenlikning over tid og geografi utfordrende.
- Konkurs / nyetableringer – Brønnøysund registrene: Stor variasjon i rapporteringer gjør sammenlikning over tid og geografi utfordrende.
- Omsetning og besøkende innen kulturvirksomheter: Manglende offisielle kilder, utfordrende å skaffe konsistent data over tid.
- Omsetning innen hotell og overnatting, SSB: Store variasjoner i datagrunnlaget.

Multiconsult har også utforsket muligheten for å benytte transaksjonsdata fra BankAxept som kilde til en omsetningsindikator for handel og servering. Kilden gir informasjon om omsetning og antall transaksjoner og kan spesifiseres til ønsket geografisk område og næringer gitt at det ikke kan knyttes til enkeltvirksomheter. Multiconsult vurderer kilden som god og relevant for bruk i arbeid med byregnskap, men den er dessverre foreløpig vanskelig tilgjengelig og kostbar.

5.2 Utvikling over tid og sammenlikningsområder

Et viktig formål med byregnskapet for Oslo har vært å kunne følge utviklingen i Programområdet for bilfritt byliv. Det har derfor vært fokus på at indikatorene og inndelingen i regnskapet skal være sammenliknbare over tid. For å kunne mene noe om hva som er generelle trender innen handel og næring, og hva som er spesielt for utviklingen i Oslo sentrum har det også vært viktig å følge utviklingen i utvalgte referanseområder.

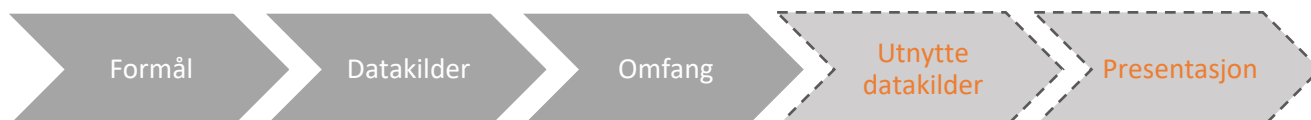
For total omsetning benyttes referanseområdene resten av Oslo, samt Bergen, og Trondheim sentrum. For kjøpesentrene er sentre i resten av Oslo, samt i Akershus benyttet for sammenlikning. Inkludering av referanseområder gir verdifull informasjon om trender innen handel som man lokalt kan ha lite påvirkning på. Sammenlikning med referanseområder har krevd noe merarbeid i datainnsamlingen for å få inn datagrunnlag for disse områdene også. Ettersom samme kilder benyttes for data for Oslo sentrum og sammenlikningsområdene har merarbeidet likevel vært begrenset. Utvikling over tid og på tvers av sammenlikningsområder har vært et sentralt element i byregnskapet for Oslo. Jmfør anbefaling i kap. 3.4.2 anbefaler Multiconsult at sammenlikning på tvers av områder inngår i veileder for sentrumsregnskap.

6 Konklusjon

6.1 Oppsummering av hovedfunn og neste steg i arbeidet med veilederen

Det er bred enighet om at formålet med et sentrumsregnskap er at det skal danne et faktagrunnlag for beslutninger om sentrumsutvikling, og at regnskapet bør baseres på pålitelige kilder som kan brukes over tid og på tvers av kommuner. Videre ønsker alle å ha muligheten til å følge opp virkningen av tiltak med en løpende indikator, men ikke alle er enige om kravene til en slik indikator. Det er også noe spredning i hvorvidt man har ressurser til løpende oppfølging av tiltak. Alle er imidlertid enige om at en årlig oppdatering av sentrumsregnskap vil være et nyttig verktøy.

Av datakilder er det bred enighet om hvilke hva som er de viktigste kildene. Samtidig er det mange lokale tilleggsindikatorer enkelt kommuner ønsker å inkludere. Med bakgrunn i intervjuene har Multiconsult en tydelig anbefaling om formål, datakilder og omfang av et sentrumsregnskap, se kap. 6.2 for detaljer.

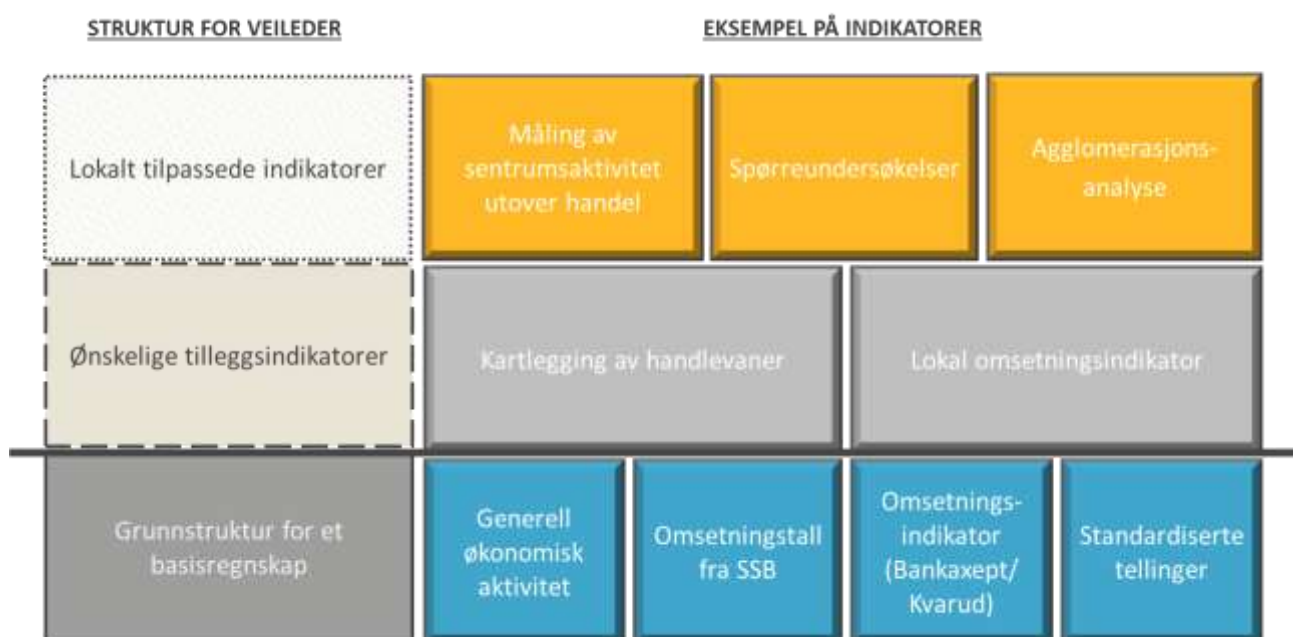
Figur 4. Anbefaling om videre arbeid med veileder for sentrumsregnskap.

For videre arbeid med veilederen er det behov for å utforske hvordan sentrale datakilder kan utnyttes bedre og muligheter for en standardisert presentasjon for løpende data i form av f.eks. en dashboardvisning.

6.2 Anbefaling om struktur og indikatorer

Multiconsult anbefaler at det utarbeides en veileder som setter rammene for et basisregnskap, der de aller mest sentrale indikatorene for sentrumsutvikling inkluderes. Fokus i basisregnskapet bør være på de viktigste indikatorene, basert på offisielle data og som er sammenliknbare over tid og mellom kommuner. Basert på hva som ble sagt i intervjuene er utvikling i generell økonomisk aktivitet, omsetningstall, omsetningsindikator og standardiserte tellinger av befolkningsstrømmer viktige indikatorer som bør inngå i et slikt basisregnskap.

Det bør videre vurderes om veilederen også skal inneholde forslag til tilleggsanalyser. Respondentene trekker i denne forbindelse frem spørreundersøkelser som kartlegger handlevaner som spesielt viktig. Dersom det er mulig å senke kostnadsnivået for gjennomføring av slike undersøkelser kan disse også inngå i basisregnskapet. For kommuner som ønsker en lokal omsetningsindikator basert på egen datainnsamling er det også en aktuell tilleggsindikator.

Figur 5. Illustrasjon av anbefalt struktur for veileder til sentrumsregnskap med forslag til indikatorer.

Øvrige indikatorer anbefales ikke som en del av et standardisert sentrumsregnskap da de lokale behovene for slike indikatorer oppleves å være ulike. For kommuner som ønsker det kan man likevel supplere et basisregnskap med lokale tilleggsindikatorer, men disse vil da som følger være krevende å sammenlikne på tvers av kommuner.

6.2.1 Datakilder som bør utforskes videre

Basert på kartleggingen av erfaringer fra prosjektgruppen har Multiconsult kommet med noen anbefalinger knyttet til struktur og innhold i et sentrumsregnskap. For å kunne utforme en generell og nyttig veileder til gjennomførbart opplegg for sentrumsregnskap anbefaler vi å følge noen aktiviteter videre.

1. Identifisering av konkrete datakilder
2. Dialog med sentrale aktører for datakilder
3. Mulige indikatorer for hyppig oppdatering
4. Omfang av sentrumsregnskap (basis vs. tillegg)

Arbeidet med identifisering av konkrete datakilder bør fokuseres rundt kildene *omsetning, befolkningsstrømmer og handlevaneundersøkelse og generell økonomisk aktivitet*.

Figur 6. Anbefaling om datakilder som bør utforskes videre

For **omsetning** anbefaler vi dialog med SSB om mulighet for hyppigere oppdatering, spesielt inndelinger i lokale sentrumssoner. Mva-termindata er den klart mest tilgjengelige og sammenliknbare indikatoren for omsetning, men datakilden har en stor ulempe med tanke på forsinket publisering, noe man bør utforske muligheten for å løse. I denne forbindelse bør det også sjekkes ut mulighet for direkte mottak av omsetningsdata fra Kemnerkontoret og ulemper/utfordringer knyttet til dette.

For **telling av befolkningsstrømmer** anbefaler vi å utforske mulighetene som ligger i mobildata nærmere, særlig med tanke på kostnadssynergier dersom flere kommuner/byer bestiller samme typer data samtidig og muligheter for hyppig oppdateringer.

Handlevaneundersøkelse eller liknende trekkes av flere frem som en sentral kilde til informasjon. Det bør derfor i arbeidet med veilederen utforskes muligheter og interesse for å etablere et standard spørsmålsbatteri, og kostnader ved å gjennomføre denne type undersøkelser årlig i en periode for flere steder samtidig.

I vurderingen av de mest sentrale datakildene bør en også ta en beslutning knyttet til omfanget av sentrumsregnskapet. Om veilederen skal inneholde inndelingen i et basis- og tilleggsregnskap, innhold og detaljering av et eventuelt tilleggsregnskap er momenter som bør vurderes.

6.3 Anbefaling om geografisk inndeling og sammenlikningsområder

Med tanke på geografisk inndeling og vurderinger knyttet til nedbryting på soner og/eller bransjer er det behov for lokale tilpasninger. For store byer kan inndeling i grunnkrets, samt de store bransjene innenfor varehandel være mulig. For mindre steder vil ikke dette være mulig uten å gå på bekostning av personvern hensyn og datakvalitet. Multiconsult anbefaler derfor at det i veilederen fremkommer at det forkant av første sentrumsregnskap er viktig at brukerne av regnskapet diskuterer seg frem en hensiktsmessig inndeling i soner/bransjer. Denne inndelingen bør revideres for eksempel hvert 5. år eller dersom det har skjedd endringer i området av betydning. Ved utforming av veilederen bør det i dialog med SSB vurderes muligheter for spesialtilpassing av lokale områder for å få et best mulig helhetsbilde av sentrumsområder, samtidig som utfordringer knyttet til lite datagrunnlag ved fininndeling av bransjer minimeres.

Multiconsult anbefaler at man tar inn sammenlikning med noen referanseområder i sentrumsregnskapet. Bruk av en standardisert veileder vil gjøre arbeidet med sammenlikning tilgjengelig og lite ressurskrevende.

6.4 Eierskap og presentasjon

Både Næringsforeninger og kommunene har stor interesse for og nytte av et sentrumsregnskap i sitt arbeid. For utforming og publisering av regnskapet virker det å være av mindre betydning hvem som har hovedansvaret. Det

viktigste er at enten kommune eller næringsforening har ansvar for utforming og oppfølging over tid. Samtidig er det viktig med godt samarbeid for både finansiering og utforming slik at sentrumsregnskapet er tilpasset både næringsforeningens, og kommunens behov for faktagrunnlag om sentrumsutvikling.

Med tanke på hyppighet av oppdatering anbefaler Multiconsult at basisregnskapet oppdateres årlig med fokus på utvikling over tid. Samtidig bør det i det videre arbeidet med veilederen utforskes nærmere muligheter for gode indikatorer for å følge utviklingen i sentrum kontinuerlig og dermed kunne agere på utvikling som følge av tiltak umiddelbart. I arbeide med å utforske indikatorer som egner seg for hyppig oppdatering bør det også vurderes om en standardisert mal for presentasjon i form av et interaktivt dashboard er av interesse. Dette vil kunne være et nyttig verktøy for å følge med og diskutere virkninger av tiltak.

7 Vedlegg: Intervjuguide

Introduksjon om prosjektet

På vegne av Norsk Sentrumsutvikling (NSU) gjennomfører Multiconsult en kartlegging av erfaringer og tanker om sentrumsregnskap blant medlemmene i prosjektgruppen som er nedsatt for utarbeidelse av en veileder for sentrumsregnskap.

Informasjon fra samtalene vil sammenstilles i et notat der likheter og ulikheter i svarene fremheves. I tillegg vil notatet suppleres med våre egne erfaringer fra arbeidet med Byregnskap for Oslo kommune. Deltakere i prosjektgruppen som intervjues vil ikke knyttes til fremstillingen av svarene. Sammenstillingen vil danne grunnlag for en anbefaling om veien videre for arbeid med en veileder for sentrumsregnskap.

Ettersom vårt oppdrag er knyttet til utarbeidelsen av «veileder for sentrumsregnskap» vil vi gjennomgående benytte sentrumsregnskap som begrep. Vi vil likevel høre dine erfaringer med alle typer fremstillinger av byøkonomi, sentrumsutvikling, handelsutvikling etc. som er relevant inn i vurderinger knyttet til formål med og innhold i et sentrumsregnskap.

Samtalen videre vil ta for seg følgende temaer:

- Bakgrunn – erfaring fra arbeid med sentrumsregnskap din by/kommune
- Mulige datakilder og din vurdering av disse
- Vurderinger knyttet til geografisk nedbrytning, soneinndeling og bransjeinndeling
- Presentasjon av og målgruppe for et sentrumsregnskap
- Annet

Bakgrunn

- Hva er din bakgrunn? (Navn, arbeidsområde etc.)
- Hvordan og hvorfor er et sentrumsregnskap relevant og viktig i ditt arbeid?
 - Hvorfor er det behov for sentrumsregnskap?
 - Hva er formålet med et slikt regnskap/oversikt?
- Hvilken erfaring har du fra arbeid med sentrumsregnskap?
- Hva er status for arbeid med sentrumsregnskap i din by/kommune?
 - Hvem har ansvaret?
 - Hva hindrer gjennomføring?

Målgruppe

- Hvilke spørsmål skal et slikt verktøy ideelt gi svar på?
- Hvem anser dere som de viktigste målgruppene for regnskapet?

Datakilder

- Hvilke indikatorer tenker du burde inngå i et sentrumsregnskap?
- Hva er aktuelle datakilder for disse indikatorene?
 - Hvilken informasjon gir den?
 - Hvordan er tilgjengeligheten? (fokus på årsaker til lav tilgjengelighet)
 - Hva skal til for å åpne kilden?
- I hvilken grad gir kildene relevant informasjon til et sentrumsregnskap?
- Hva er de ulike kildenes styrker og svakheter?
 - Kvalitet og troverdighet for å måle status og utvikling over tid
 - Hyppighet av oppdatering
- Hvilke forbedringsmuligheter ser du for de ulike kildene?
 - Knytte oppfølging til svakheter/tilgjengelighet/forbedringer
- Kommentarer, annet, ifm datakilder?

Vurdering av sonenivå og inndeling i næringer

- Hvilket område bør et sentrumsregnskap for din by/kommune inkludere?
- Hvilken geografisk soneinndeling tenker du er mest hensiktsmessig?
 - Postnummer, grunnkrets, delområdet, egendefinert?
 - Hvorfor? Er det en annen type inndeling som ville vært bedre?
- Hva tenker du om inndeling i bransjer?
 - Hvilke bransjer er viktigst for dere med kunnskap om?
 - Hvilke utfordringer ser du med tanke på bransjeinndeling?
- Hva er viktigst – små geografiske områder, eller bransjeinndeling?
- Har du noen tanker om bruk av referanseområder for sammenlikning av utvikling?
 - Hvilke områder er evt. aktuelle for dere?

Anvendelse, presentasjon og rapportering

- Hvor hyppig bør et sentrumsregnskap (ideelt sett) oppdateres?
- Hvilke ressurser trengs for å utarbeide et sentrumsregnskap?
 - Hva er de største hindringene?
- Hvem bør ha ansvar for utarbeidelse av et sentrumsregnskap?
- Hvilken presentasjonsform er hensiktsmessig?
 - Styrker og svakheter ved denne type fremstilling

Fleksibilitet

- Påvirker de ulike målgruppene valg av løsninger for datainnsamling, bearbeiding og rapportering? I så fall, hvordan?

Annet

- Basert på dine erfaringer, har du andre råd eller innspill til hvordan et sentrumsregnskap kan utføres på best mulig måte?